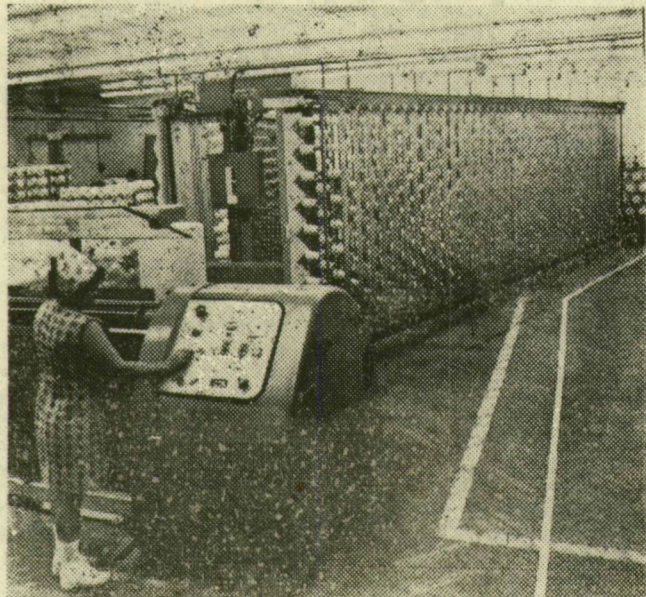

Fonal a szövéshez

Értékesebb holmi vásárlásakor mindig van bennünk egy kis izgalom, hogy vajon jó vásárt csináltunk-e. Valahogy így van ez a gyárakban, üzemekben is. Egy új gép érkezését is mindig nagy várakozás és némi izgalom előzi meg. A Szegedi Textilművekben is hasonlóképpen vártak fél éve egy gépet. A neve Benninger, és a felvetőüzemben állították munkába. Ebben a részlegben készítik elő a fonalakat a szövéshez. A képfunkon is látható berendezés kétszer annyi fonalat teker az orsókra, mint a régi Kovo-gép, s a kezelése is egyszerűbb. Mivel az előkészítő munka az egyik legmunkaigényesebb tevékenység a gyárban, ezért újabbat vásárolnak.

Országos
árelenőrzési
konferencia

A január 1-én életbe lépő új árrendszer és ármechanizmus a körültekintőbb ellenőrzést is megköveteli. E feladatra készíti fel az árhatóságok szakembereit az a háromnapos konferencia, amely kedden kezdődött a SZOT székházában.

Az új termelői árrendszer egyik fontos vonása, hogy a szabályozók és előírások valamennyi vállalatra érvényesek, szűkül a kivételként kezelt termékek és vállalatok köre — mondotta bevezető tájékoztatójában Csikós-Nagy Béla államtitkár, az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke. Az általános érvényű szabályozás azonban nem zárja ki, sőt, megköveteli a rugalmasságot. A szabályozók nem merevítik meg az árrendszer bevezetésének pillanatában érvényes tendenciákat, hanem arra ösztönözik, hogy rugalmasan kövessék a piaci változásokat.

Munkaerő-
vagy teljesítményhiány?

A munkaügyek iránt érdeklődő újságolvasó manapság könnyen zavarba jöhet: mi okozza a nagyobb gondot? A munkaerőhiány, vagy a teljesítményhiány? Olvasd arról, hogy például a szolgáltatóiparban vagy háromszázezer ember hiánzik, s a szolgáltatások minősége ezért is olyan, amilyen; olvasd arról, hogy nincs elég kovács, öntő, forgácsoló, hegesztő, gép- és vasszerkezeti lakatos, tetőfedő és ács, hogy a segéd munkásokról ne is beszéljünk. Olvasd arról, hogy a könnyűiparban változatlanul súlyos gondokat okoz az általános munkaerőhiány. Más alkalommal — de ugyanazokban az újságokban — arról olvasd, hogy nálunk nem a munkaerőhiány, hanem elsősorban a teljesítményhiány jelenti az egyik legsürgősebben megoldandó gazdasági feladatot.

Akkor most hogy is vagyunk? — kérde az újságolvasó, s megismétli magában az imént jelzett dilemmát; munkaerő- vagy teljesítményhiány?

Jó kérdés! S ha megpróbálunk válaszolni, akkor mindenképpen régebből kell kezdeni. Visszatekintve arra a — nem is olyan rég volt — időre, amikor szinte kizárólag a munkaerőhiány rémisztgetett bennünket, bár jól tudtuk: e munkaerőhiány inkább csak látszólagos. S méginkább, hogy jobbra csak a gyárkapukon belül létezik. Ebből az is következik, hogy a munkaerőhiány a vállalatok lehetetlen — munkaerőt pazarló — gazdálkodási módszereire vezethető vissza. Ez volt a leggyorsabb út felé, de mert a racionálisabb vállalati munkaerő-gazdálkodást nem sikerült kikényszeríteni az agitációs módszerekkel, egy idő után a szakembereknek is el kellett gondolkodniuk azon, hogy vajon mi az oka az efféle vállalati magatartásnak? Nem túl hosszú vizsgálódások eredményeként arra a megállapításra jutottak, hogy a vállalatok jószerevével kénytelenek pazarló munkaerő-gazdálkodást folytatni. Kényszeríti őket erre a gazdasági szabályozás, s mindenekelőtt a bér-szabályozás; az átlagbérrendszer. A sok előnnyel járó átlagbér-szabályozásnak ugyanis volt egy kivédhetetlen hátránya: kifejezetten a pazarló munkaerő-gazdálkodásra ösztönözött. Másrészt fogalmazva: hogy egy vállalatnál a legjobban dolgozókat, a leghetesebb embereket valamennyire is megfizethessék, ahhoz — éppen a bérszínvonal tartása érdekében — jó néhány hasznavehetetlen embert is tartani kellett. Olyanokat, akik alig-alig járultak hozzá a vállalati teljesítmény növeléséhez.

Továbbá: a gazdasági szabályozók számájára irándó, hogy a vállalatok elsősorban — anyagilag is — a növekedésben voltak érdekelték. Minél nagyobbak, minél több embert foglalkoztatnak, annál ma-

gasabb kategóriába sorolandók, annál kedvezőbb anyagi helyzetbe kerülnek. Ez pedig egyértelmű ösztönzés volt a növekedés mindenáron való erőltetésére. S a vállalati nagyság első számú ismérve — még ma is —, hogy hány ember dolgozik a szobában forgó vállalatnál. Tegyük ehhez még hozzá azt is, hogy a vállalati nyereség növelése a legkevésbé függött a jó minőségű, a piacon is könnyen és jó áron értékesíthető termékek gyártásától, s akkor nagyjából kikerekedik a kép: miközben a szabályozók sok mindenre vigyáztak, egy — nagyon lényeges, gazdasági fejlődésünk szempontjából sorsdöntő — dologról megfeledkeztek. Nevezetesen: a teljesítmények fokozásáról.

E megállapítás kapcsán kanyarodjunk vissza a már említett átlagbér-szabályozáshoz. Oka nyilvánvaló és logikus: minden lehetséges módszerrel fenn kell tartani a vásárlóerő és az árualap közötti egyensúlyt. Ellenkező esetben mi sem kerülhetjük ki az infláció veszélyeit. Amiközben éberen vigyáztunk a pénzügyi inflációt, megfeledkeztünk a teljesítmény-inflációról: a végzett munka értékének devalválciójáról. A gazdasági szabályozók január elsejétől érvényes módosításának kidolgozó — úgy tűnik — levonták az eddigi tanulságokat, és minden eddiginél szorosabb kapcsolatot kívánnak megteremtteni a teljesítmények és a végzett munkáért járó fizetés között. Hogy törekvésük milyen sikerrel járt, az majd elvált, ehhez idő kell.

Visszatérve az alapkérdéshez: munkaerőhiány, vagy teljesítményhiány? A válasz nem „vagy—vagy”, hanem „is—és”. Bizonyos — és a bevezetőben vázlatosan jelzett — munkakörökben, gazdasági területeken a munkaerőhiány jelent súlyos gondokat, de — a szervezett és mai színvonalán — a teljesítményhiány sokkal általánosabb jelenség. Még akkor is, ha a többlettermelés évek óta a termelékenység növekedéséből származik. Mert ha a termelékenység növekedését jelző számok mellé oda írjuk a műszakihasználat, vagy a munkaidő-kihasználás jelzőszámait, akkor csak arra a következtetésre juthatunk, hogy minden eddigi termelékenységnöveléshez viszonylag könnyűszerrel juthattunk el. Vagyis, hogy a teljesítmények lehetséges növelésében még rendkívül nagy tartalékok rejlnek. Még a munkaerőhiányos területeken is. Am e tartalékok kiaknázásához megfelelő — és elsősorban anyagi eszközökkel operáló — ösztönzés szükséges.

A bérszabályozás mostani módosítása ebből az alapállásból indult el, és remélhetően jótékony hatással lesz a teljesítmények növelésére.

Vértess Csaba

A fiataloké a jövő

Beszámoló taggyűlés az újszentriváni
kerületi gazdaságban

Még most, a beszámoló taggyűlésen is téma volt Újszentrivánban, a Tisza-Maros-szög Tsz kerületi gazdaságában a négy esztendővel ezelőtti egyesülése a tiszaszigeti, a kübekházi, a szőregi, az újszentriváni gazdaságoknak, illetve az, hogy az utána kialakult helyzetben hogyan igazodjanak el. A négy község egy nagy gazdaságba tömörülése új gondokkal járt, amelyből kilábalni a biztos alapok mellett is nehéz volt. A nagy gazdaság azóta megerősödött, és nem bánta meg az egyesülést egyik község sem. Azelőtt — jó értelemben véve — riválisok voltak. A négy községben lakó téessz-tagok is összeforrott. Látták, érezték, hogy az egyesülésben az emberi viszonylatok és kapcsolatok kialakítása volt a legnehezebb. A problémák nagyján ugyan túljutottak már a községek és a téessz-pártalapszervezeteinek közös munkálkodásával is, a téessz-tagok és a gazdasági vezetőség közel került egymáshoz, az új helyzet azonban napról napra újabb tennivalókat szül.

A nagy közös gazdaságban először négy kerületet alakítottak ki a jobb szervezethez, a célravezetőbb gazdálkodás érdekében. Nagyjából akkor még a lakóhely szerinti kerületekben maradtak a téessz-tagok. A nagy gépek jobb kihasználása érdekében azonban szükséges volt még nagyobb lépni előre, s a négy kerületből kettő lett. Ez a szervezeti változás a munkaerő bizonyos fokú átcsoportosítását vonta maga után, vagyis, a szőregi lakosú téessz-tagok közül többen újszentriváni munkaterületre kerültek, az újszentrivániakból pedig a tiszaszigeti gazdaságba, ahogy a munka kívánta.

Az átszervezés, a mozgás akkor váltott ki ellenérzést, amikor az egységekben egyenlőtlen, szűkösebb szociális körülmények közé kerültek a dolgozók, például Tiszaszigeten. Ez hullámmozott át a téessz újszentriváni alapszervezetének beszámoló taggyűlésén a hozzászólásokban most, jóllehet, az alapszervezet vezetőségének beszámolójában erre a problémára bőven kitért. Zsidi Györgyné párttitkár. Valójában: hol vagyunk már a téessz-tagok igénytelenségé-

től? Legyenek is igényesek a szociális körülmények iránt, viszont vegyék figyelembe: egyszerre nem lehet ideális szociális körülményeket teremteni valamennyi községben, mert az egyesüléssel nem egyenlő alapú feltételek kerültek egységbe. Először az állattenyésztésben dolgozóknak kellett megépíteni a szociális körülményeket biztosító öltözőt, mosdót, ebédlőt.

— Második lépés — mondotta a taggyűlésen felszólalásában Márton Nándor, a tsz üzemi pártvezetőségének titkára —, hogy korábban épített szociális létesítményeket bővítsük, illetve újakat építsünk. A jobb körülmények létrehozásán dolgozik a tsz gazdasági vezetősége, s a problémák 1980-ban megoldódnak.

Kis létszámú a téessz újszentriváni kerületi gazdaságának pártalapszervezete, mindössze 20 főnyi, mégis előrevívója a gazdaságpolitikai feladatoknak. Területén azok megvalósítását segíti, ellenőrzi, Magyar és délszláv párttagok egységei s

cselekvési programok végrehajtásában, a községi és a kerületi gazdaságok alapszervezete együttműködésében, ha községpolitikai tennivalók vannak soron.

Ezt hangsúlyozta a többi között az üzemi pártvezetőségének minősítése is, az alapszervezetnek az elmúlt öt évben végzett munkájának értékelése kapcsán. Ugyanakkor kifogásolta, hogy ebben az alapszervezetben lassú a pártépítés, holott a kerületi gazdaságban KISZ-alapszervezet is működik. A felszólalók — Ábrahám János, Varga László, Barcsai Zoltán, Mészáros Attila, Árkov Emil — ehhez a témához kapcsolódva hangsúlyozták, hogy a kerületi gazdaságban dolgozó fiatalok munkájával meg vannak elégedve, jól és önállóan dolgoznak, tanulnak, tisztelik az idősebb generáció tagjait. A szervezeti életben, mint KISZ-esektől azonban többet várnak, a többi között a pártépítésben is rájuk számítnak elsősorban.

A párt- és a gazdasági vezetőség közös dolga: többet foglalkozni a téessz fiataljaival úgy is, hogy tudásuk, tehetségük, szorgalmuk és rátermettségük szerint haladjanak előre. Bátrabban kell rájuk bízni felelősségteljes beosztást, munkakört. A fiataloké a jövő, amelynek kialakításában az idősebb nemzedék is munkálkodik és vállal érte felelősséget.

L. F.

Napirenden

A szállítások szervezése

Szegeden, tegnap, kedden ülésezett a Vas-Műszaki Szállítási és Anyagmozgatási Szakbizottság. A tanácskozáson részt vettek a hazai nagykereskedelmi vállalatok illetékes képviselői. Halász Mihály, a VIDIA Dél-magyarországi Vas- és Műszaki Kereskedelmi Vállalat szervezési igazgatóhelyettese köszöntötte a megjelenteket, közöttük a Belkereskedelmi

Minisztérium képviselőit, részt vevő Makkos Albertet, Pálházi Ernőt, a VIDIA szállítási osztályának vezetője fűzött szóbeli kiegészítést az írásos jelentéshez, amely a programozott áruszállítással kapcsolatos szervezési eredményeket ismertette és értékelte. A VIDIA volt az első olyan vállalat hazánkban, ahol négy évvel ezelőtt bevezették a programozott áruszállítást. Ez nem

más, mint hogy meghatározott ütemterv szerint — az előzetesen felmért igények ismeretében — juttatják el a kiskereskedelmi vállalatok egységeibe a vas-műszaki iparcikkeit.

A tájékoztatót szakmai tapasztalatcsere követte, ahol a résztvevők elmondták a munkaterületeiken tapasztalható hiányosságokat, illetve az eddig elért munkaszervezési eredményeiket.

Több mint tízmillió turista

Az Országos Idegenforgalmi
Tanács megbeszélése

Eredményes évet zárhat idén az idegenforgalom, várhatóan tízmilliónál több turista fordult meg vagy jön még az új évig. Magyarországra, valamivel több, mint az elmúlt évben — állapította meg az Országos Idegenforgalmi Tanács kedden Sándor Vilmos belkereskedelmi

miniszter elnökletével megtartott ülésén, a Thermál Szállóban, ahol az 1979-es év értékelése és a jövő évi feladatok kerültek napirendre. Mint a beszámolóból kitűnt, a tervezettnél nagyobb arányban növekedtek a devizabevételek, a turisták többet költöttek, mint korábban, s a kereskedelmi szálláshelyeken december végéig előreláthatóan 67 millió éjszakát töltenek, ez mintegy 10 százalékkal több a tavalyinál.

Az idegenforgalom korábbiaknál kedvezőbb alakuláshoz hozzájárult, hogy az idén jelentősen bővült a szálláshelyek száma. Huszonhét-ezerrel többen pihenhettek egyidőben szállodában, kempingben, faházban vagy a fizetővendégszolgálat keretében, mint az elmúlt évben. Megnyílt a margitszigeti Thermál Szálló, a tatabányai Árpád Szálló és a községi motel, 16 ezerrel bővült a fizetővendég-látásba bevont helyek száma, a balatoni és a gyorsított fejlesztési program keretében pedig mintegy 10 ezer kempinghely létesült. A

kereskedelmi és vendéglátó hálózat a kiemelt idegenforgalmi területeken körülbelül 10 ezer négyzetméterrel növekedett, valamelyest bővültek a kulturális, a szórakozási és a sportolási lehetőségek is az idegenforgalmi centrumokban.

A tanács az 1980-as év idegenforgalmának fő célkitűzéseként a feltételek további javítását — konvertibilis devizabevételek növekedését és a külföldre utazó magyar turisták valutaellátását jelölte meg.

Az Idegenforgalmi Fejlesztési Alap támogatásával elősegítik a szálláshelyek, kereskedelmi és vendéglátó egységek, a szórakozási és sportolási lehetőségek bővítését, valamint a környezeti kultúra javítását. 1980-ban a tervek szerint a szállodák 600, a kempingek 3000, a fizetővendéghelyek pedig 15 —16 ezer hellyel bővülnek. A kereskedelmi és vendéglátóipari hálózat alapterülete a Balaton, a Velencei-tó partján, a Duna-kanyarban és a Mátra-Bükkben összesen mintegy 10 ezer négyzetméterrel növekszik. (MTI)